

**FACTORS ASSOCIATED WITH MENOPAUSAL SYMPTOMS
: A STUDY AT HEALTH CLINIC,
HEALTH PROMOTION CENTER
REGION 1**

BOONSONG CHEEWAROUNGROJ

~

อธิปัทนัทนาการ

จาก

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
.....

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2000

ISBN 974-664-501-3

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH

B714f
:000

45469 C.1

Copyright by Mahidol University

4136149 RAHP/M : MAJOR : HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING;
 M.Sc. (HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)
 KEY WORDS : MENOPAUSAL SYMPTOMS/MENOPAUSE/ CLIMACTERIC WOMAN
 BOONSONG CHEEWAROUNGROJ : FACTORS ASSOCIATED WITH
 MENOPAUSAL SYMPTOMS: A STUDY AT HEALTH CLINIC, HEALTH PROMOTION
 CENTER REGION1. THESIS ADVISORS : MAYUREE JIRAPINYO, M.D., DIP. THAI
 BOARD OF OB. & GYN.,PRATAK O- PRASERTSAWAT,M.D., DIP.THAI BOARD OF OB.
 & GYN., YUNYONG AMPAWA, B.S., M.S. (BIOSTATISTICS), 108 P. ISBN 974-664-501-3

Menopause is a natural transitional stage which may impact quality of life. The purposes of this retrospective descriptive study are to find out the prevalence of menopausal symptoms and to investigate factors which may be associated with four categories of menopausal symptoms in this study. The subjects were 272 married climacteric women, who were still sexually active. They were aged between 40 – 59, neither using hormonal replacement therapy nor oral contraceptives, and who attended the Health Clinic of Health Promotion Center Region 1 during 1st December 1998 to 29th February 2000. The study data were obtained from Health Records. They were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple logistic regression analysis.

The results revealed that most subjects had one or more menopausal symptoms. The prevalence rates of vasomotor, psychological, skin - musculoskeletal, and urogenital symptoms were 79.4, 75.0, 92.6, and 73.5 %, respectively. Most of the symptoms were mild. The factors which were statistically significant in association with menopausal symptom categories comprised: 1.Stress, i.e., climacteric women with stress were more likely to have vasomotor, psychological, and urogenital symptoms than non stress climacteric women. OR = 11.7, 7.4, and 3.4 with p-value < 0.01, respectively. 2.Educational level, i.e., climacteric women with less than bachelor's degree education were more likely to have vasomotor and skin - musculoskeletal symptoms than climacteric women with bachelor's degree or higher. OR= 2.8 and 3.6 with p-value < 0.05, respectively. 3.Menopausal status, i.e., peri and postmenopausal women were more likely to have urogenital symptoms than premenopausal women. OR= 2.6 and 3.1 with p-value < 0.05, respectively. 4. Body mass index, i.e., high body mass index climacteric women were less likely to have vasomotor symptoms than normal body mass index women. OR= 0.4 with p-value < 0.05. The factors which were not statistically significant in association with menopausal symptom categories were: age, occupation, medical-problems and physical exercise. From these findings, it is recommended that health personnel should initiate group activity to release stress of climacteric women and counsel on menopause for climacteric women, especially for those of low educational level.

4136149 RAHP/M : สาขาวิชา : การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร ; วท.ม. (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

บุญส่ง ชิวเรื่องโรจน์ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอาการจากภาวะหมดระดู : ศึกษาที่คลินิกสุขภาพ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต1 (FACTORS ASSOCIATED WITH MENOPAUSAL SYMPTOMS : A STUDY AT HEALTH CLINIC, HEALTH PROMOTION CENTER REGION 1) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : มยุรี จิรภิญโญ, พ.บ., ว.ว. (สูติ - นรีเวช), ประทักษ์ โอประเสริฐสวัสดิ์, พ.บ., ว.ว. (สูติ - นรีเวช), ชรรยงค์ อัมพวา,วท.บ., วท.ม. (ชีวสถิติ), 108 หน้า ISBN 974-664-501-3

ภาวะหมดระดู เป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตสตรีได้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาย้อนหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของอาการจากภาวะหมดระดู และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาการจากภาวะหมดระดู ประชากรที่ศึกษาเป็นสตรีวัยหมดระดู จำนวน 272 คน มีอายุระหว่าง 40 – 59 ปี สมรสและยังมีเพศสัมพันธ์ ไม่อยู่ในช่วงกำลังใช้ฮอร์โมนทดแทน หรือยาเม็ดคุมกำเนิด รับบริการที่คลินิกสุขภาพ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 1 ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2541 ถึง วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2543 เก็บข้อมูลจากแบบบันทึกสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า สตรีวัยหมดระดูส่วนใหญ่มีอาการจากภาวะหมดระดูอย่างน้อย 1 อาการ หรือมากกว่า โดยมีอาการในระบบประสาทอัตโนมัติ จิตประสาท ระบบผิวหนังกล้ามเนื้อโครงร่าง และระบบทางเดินปัสสาวะและอวัยวะสืบพันธุ์ ร้อยละ 79.4, 75.0, 92.6, และ 73.5 ตามลำดับ อาการส่วนใหญ่มีระดับความรุนแรงน้อย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาการจากภาวะหมดระดู ได้แก่ 1. ความเครียด โดยสตรีที่มีความเครียดมีโอกาสเกิดอาการระบบประสาทอัตโนมัติ จิตประสาท และระบบทางเดินปัสสาวะและอวัยวะสืบพันธุ์ มากกว่าสตรีที่ไม่เครียด $OR = 11.7, 7.4,$ และ 3.4 ($p < 0.01$) ตามลำดับ 2. ระดับการศึกษา โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีโอกาสเกิดอาการของระบบประสาทอัตโนมัติ และระบบผิวหนังกล้ามเนื้อโครงร่าง มากกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า $OR = 2.8$ และ 3.6 ($p < 0.05$) ตามลำดับ 3. ช่วงของการหมดระดู โดยพบว่า สตรีช่วงใกล้และหลังหมดระดู มีโอกาสเกิดอาการของระบบทางเดินปัสสาวะและอวัยวะสืบพันธุ์ มากกว่าสตรีช่วงก่อนหมดระดู $OR = 2.6$ และ 3.1 ($p < 0.05$) ตามลำดับ 4. ค่าดัชนีมวลกาย โดยพบว่าสตรีที่มีค่าดัชนีมวลกายสูงมีโอกาสเกิดอาการระบบประสาทอัตโนมัติน้อยกว่าสตรีที่มีค่าดัชนีมวลกายปกติ $OR = 0.4$ ($p < 0.05$) ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับอาการจากภาวะหมดระดู ได้แก่ อายุ อาชีพ การมีโรคประจำตัว และการออกกำลังกาย ข้อเสนอแนะจากการศึกษาคือ บุคลากรผู้ให้บริการด้านสุขภาพควรจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อลดความเครียดในช่วงวัยหมดระดู ให้คำปรึกษาในเรื่องการหมดระดู โดยเน้นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ